

Г чужому наукається,
Г свого не цурається...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Свобода", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07308
434-0237
434-0807
УНСоток: 435-8740
— Тел. в Нью-Йорку: —
Бардлі 7-4125
УНСоток: Бардлі 7-5887

РІК LXXII. Ч. 31. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬЮ-Йорк, СЕРЕДА, 17-го ЛЮТОГО 1965 — 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 17, 1965 No. 31. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Вівторок, 16-го лютого 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ХВАЛИТЬ РОЛЮ НАУКИ в трьох звітах, які він переслав Конгресові. Президент в річних звітах про Крайову Наукову Фундацію, Корпорацію Комунікаційних Сателітів і про участь ЗДА в Міжнародній Агенції Атомової Енергії закликає американське громадянство „розуміти ті глибокі зміни, які обіцяє людству наука”. Президент заявив, що жадна діяльність не є без того, щоб не мусила рахуватися з тими здобутками, які несе теперішня наука. Президент згадав про те, що при кінці другої світової війни здавалося, що наука несе кінець теперішній культурі й цивілізації, але тепер виявляється, що атомова енергія може служити людству.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ВІДКЛАДАЄ НАПІЗНІШЕ СПРАВУ ЗАКОНУ ТЕФТА - ГАРЛІ, бо хоче щоб Конгрес раніше схвалив інші законопроекти, які демократичний уряд уважав за свою цюгоричну програму. Організоване робітництво вважало за головне своє домагання скасування 14 секції робітничого закону Тейта - Гарлі, згідно з якою стейти можуть ухвалювати так звані закони „про право на працю”, згідно з якими робітники можуть доставити працю, не будучи членами робітничих спілок. Тепер 19 стейтів мають такі закони, і робітництво хоче позбутися цих „законів про право на працю”. Президент ДЖАНСОН обіцяє у своєму Зверненні про Стан Унії, що рекомендуватиме Конгресові скасувати 16-ту секцію В законі Тейта - Гарлі.

ВАШИНГТОН МАС БУТИ ГАРНИМ І ВЕЛИКИМ МІСТОМ — твердить президент ДЖАНСОН і звертається до Конгресу вже з третім зверненням в цій справі цього року. В найновішому зверненні Президент рекомендує в столиці нові коледжі, поліпшення в школах, крапу оліку над здоров'ям, ліпшу допомогу потребуючим та кращі мешкання. 21-го січня Президент вислав був звернення в справі бюджету столиці, а 2-го лютого рекомендував енергійніше поборювання злочинів.

СЕНАТОР ДЖЕВІТС ПОВАЖНО ДУМАЄ ПРА КАНДИДАТУРУ НА ПОСАДИНКА міста Нью-Йорку, хоч два тижні тому відкинув був таку пропозицію своїх приятелів. 60-річний сенатор думав тепер про те, що він, як уродженець Нью-Йорку, повинен очолити адміністрацію цього міста та викликати всі його болі. Він повинен також допомогти Республіканській партії в тому, щоб при найближчих виборах вона здобула провід міста та була сильна при дальших виборах, коли вирішуватимуть, хто має більшість в стейтській легіслації, яку очолювали в 1964-му році демократи. Коли б він був посадином Нью-Йорку, то міг би жити із своєю родиною, бо його жінка і трое дітей постійно живуть в цьому місті.

ДІН БІРЧ ЗАЯВИВ, ЩО ВІН ПРОТИ ЗНОСОВУВАННЯ ТРЕТЬОЇ ПАРТІЇ, бо республіканські консерватисти, прихильники колишнього сенатора Беррі Голдвотера будуть старатися „про те, щоб Республіканська партія весті в дріт консервативних ідей, які в минулорічних виборах підтримувала сенатор Голдвотер. На думку Бірча, голови Республіканської Крайової Комітету, який залишає це становище, — хто думав про третю Консервативну партію, той повинен знати, що діється в тих державах, де є багато політичних партій, і де дуже часто не можна організувати уряду внаслідок розбіжностей політичних поглядів.

ПАСАЖИРСЬКІ ЛІТАКИ ІЗ ШВИДКІСТЮ БІЛЬШОЮ ВІД ЗВУКА не в жодне більше мрією, бо летунська Компанія Бунінг вже планує їхню продукцію, як про це говорить представник цієї Компанії Вільям М. Аллен на прийнятті Крайового Транспортного Товариства у Вашингтоні. Спершу мають збудувати цивільний пасажирський літак на вір військового літака С-5А, який зможе вестись майже 700 пасажирів і то по дуже зменшених цінах. Але нові пасажирські літаки матимуть швидкість більшу від звука і зможуть вестись також коло 700 осіб.

У СВІТІ

ІНДИЙСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ САРВЕПАЛЛІ РАДАКРІШНАН КРИТИКУВАВ уряд прем'єра Ляла Багадур Шастрі за невміння так повести справи у мовному конфлікті на Півдні Індії, щоб уникнути тамошнього проливу крові. Згідно з індійською конституцією, від 26 січня 1965 року, в 15 років після її схвалення, англійську мову, як урядову, має заступити мова гінді. Внаслідок бурхливих демонстрацій прихильників і противників такої реформи — є вже десятки вбитих. Сам названий президент Індії не знає мови гінді і промовляє завжди по-англійськи.

ЗАХІДНО-НІМЕЦЬКИЙ УРЯД РАЗОМ ІЗ ПАРТИЙНИМИ ЛІДЕРАМИ НАРАДЖУЄТЬСЯ над реалізацією так званої доктрини Гальштайна, за якою Західна Німеччина має зрівняти дипломатичні взаємини з усіма тими країнами, які входять у зв'язки з комуністичною Східною Німеччиною. Існування цієї доктрини поставило уряд у Бонні у важку ситуацію, коли на кінець цього місяця заповівся з відвідинами до Єгипту східно-німецький комуністичний диктатор Ульбріхт. Ця доктрина перешкоджає теж наявності тісних взаємин з Польщею, ЧСР і іншими сателітними державами.

ПОЛІЦІЯ І ВІСЬКО В МАЛЯНІЗІ ЗЛІКВІДУВАЛИ впродовж трьох днів останній висад групи індонезійських терористів-партизанів. Одного з них вбито, 12-ох схоплено на суходолі, а решту 10-ох, що пробували втікти, схоплено на морі.

У БРИТАННІ ВІДБУДУТЬСЯ, МАБУТЬ, НОВІ ВИБОРИ, вже в весно цього року. Соціалістичний уряд Партії Праці, прем'єра Гарольда Вільсона, опинився в дуже важкій ситуації: він заповів був перевести, як одну з своїх найперших реформ, націоналізацію, себто удержання стального промислу. Але він мас всього на трьох послів більше від з'єднаного консервативно-ліберальної опозиції. 9 ліберальних послів заявили, що вони „голосуватимуть проти”, а тепер кілька соціалістів заявили, що вони „стримаються”. Це значило б, що уряд програє.

ПАПА ПАВЛО VI ПРИЙНЯВ НА СПЕЦІАЛЬНИЙ АДІСЕНЦІ ДВОХ ПРАВОСЛАВНИХ МИТРОПОЛИТІВ, Мелітона і Хризостоса, представників царгородського патріарха Атенасора І. Обнявши митрополита Мелітона Папа заявив, що „в майбутнє можна бачити закінчилися сотні років історії і розпочалася нова епоха у відносинах між Католицькою і Православною Церквою”.

НОВИМ ПРЕМСОМ ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ СТАВ Д-Р ФАН ГУТ КВАТ, 56-річний лікар. Головою держави залишився Фан Хак Суу, а новим міністром закордонних справ став д-р Тран Ван Дз, також лікар, який був головою південно-в'єтнамської делегації на Женевській конференції в 1954 році, що закінчилася була французьке володіння в Індочіні та поділила Індокитай на В'єтнам, Лаос і Камбоджу, та ще й В'єтнам на північну комуністичну і південну вільну частини. Новий уряд мас підтримку генералів.

ПРЕЗИДЕНТ ВИСОКО ОЦІНЮЄ РОЛЮ НАУКИ У ВІЛЬНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Вашингтон. — Президент ДЖАНСОН переслав Конгресові звіти про стан і потреби науки і при цій нагоді висловився про роллю науки в житті країни. Він заявив, що треба розуміти значення науки, яка вже спричинила великі зміни на наших очах, і яка в майбутньому обіцяє ще глибше змінити життя людини. Президент вислав Конгресові річні звіти про Крайову Наукову Фундацію, про Корпорацію Комунікаційних Сателітів та про те, що ЗДА мусить бути членом Міжнародної Агенції Атомової Енергії. Президент твердить, що вільне суспільство мусить глибоко розуміти тісний зв'язок між наукою та публічним життям. Крайова Наукова Фундація була заснована в 1950-му році, коли панували песимістичні настрої в справі розвитку наукових дослідів, і коли здавалося, що наука дійшла до таких вислідів, які можуть знищити все людство. Але ЗДА заснували Наукову Фундацію, яка вже тепер виявила, що треба відкинути песимізм в справі наукових здобутків, бо наука буде служити людству, щоб воно могло краще жити на Землі. Наука передає свої здобутки технології й промисловості, вона поліпшує життєві умови людини; вона збільшує нашу безпеку й скріплює наші змагання за мир у справі ведливості в світі. Президент заявив, що його уряд радо займається улюбленою думкою про те, що наука впливає на суспільство, і тому це суспільство мусить контролювати науку. Президент погоджується в цій справі з думкою директора Крайової Наукової Фундації — д-ра Ліленда Дж. Гейворта, який заявив, що впродовж життя однієї людської генерації наука глибоко вплинула на кожну ділянку людського життя. Тепер вже є ясним для кожного, що дальший поступ в науці й технології є основним для тієї цілі, яка стоїть перед американським народом, який мріє про „величчє громадянства”. У зверненні до Сателітної Корпорації Президент заявив, що ціллю ЗДА є, щоб ця Корпорація причинилася до кращого порозуміння між людьми. Корпорація Комунікаційних Сателітів заснована в 1962-му році. Вона має 137 000 улюбців і коло \$190 мільйонів капіталу.

Раск вернувся до праці — конферував з Президентом про напружену ситуацію

Вашингтон. — Державний секретар Дін Раск вернувся до праці з Флориди, де він, захворівши на важку грипу, перебував два тижні. Негайло після свого приїзду до столиці, Раск конферував в зминувлій поведілці 15 ч. м. ввечері з президентом ДЖАНСОНОМ про напружену міжнародну ситуацію у зв'язку з розвитком воєнних подій у В'єтнамі. Запнятий журналістами про те, чи Уряд проголосить в цій справі якусь офіційну заяву, державний секретар висловив переконання, що така заява „появиться, але не подав докладного часу. Речник Білого Дому ствердив, що поки що не виготовляється ніякої офіційної декларації. Американський Уряд стримується з сформулюванням остаточного свого становища в справі В'єтнаму до часу з'ясування становища, що його займе совєтський уряд після повороту Алексія Косигіна до Москви. Загально передбачується загострення совєтського курсу під натиском з боку Комуністичного Китаю, але одночасно керівні кола у Вашингтоні висловлюють переконання, що Москва залежить на тому, щоб висмикнути вихід з ведливої війни з приводу В'єтнаму, та щоб не зрівняти „мирного співіснування” з Заходом. Трудність у формулюванні становища Уряду полягає — твердить коментатори — ще й у тому, що в американській політичній верхівці існує подвійний погляд і сновисці. Хоч більшість Конгресу й народу підтримала Президента в рішучій акції проти Північного В'єтнаму, проте, наприклад, голова сенатської Комісії для закордонних справ, сен. Фулбрайт висловився невдоволено за пропозицією, яку зголосив генеральний секретар ОН У Тант, щоб „переговорювати, замість воювати”.

Третя сесія семінару для інвестицій

Сьогодні, в середу, ввечері о год. 8 відбудеться в Українському Інституті 3-тя сесія семінару під керівництвом Вол. Бакада. На програмі: „Як інвестувати в нерухомість”. Доповідатимуть гол. президент УНСоюзу Йосиф Лісогір і Аделф Вайлі, консультант в справах нерухомості. Доповідатимуть гол. президент УНСоюзу Йосиф Лісогір і Аделф Вайлі, консультант в справах нерухомості.

В програмі І-ої сесії, що відбулася 3-го лютого, виступали такі українські спеціалісти у справах інвестицій: Богдан Кекіш — старший економіст, Михайло Метришко — співласник „фльору” на біржі, Теодор Дзюба — ресестрований репрезентант та Олександр Данко — аналіст. В програмі другої сесії попередньої середі виступали з доповідями та давали пояснення крім М. Метришка, такі українські спеціалісти: Вільям Музіка — секретар аналіст, Вол. Гендик — репрезентант нафтової індустрії, Йосип Сміняк, Вільям Модрейко — менаджер компанії „М. Крейн”, а його співробітник, та Стенлі Сподарик — факхівець у муніципальних бондах.

Четверта і остання сесія семінару „Як інвестувати” відбудеться в наступну середу 24 лютого.

Зацікавлення українців, що хочуть інвестувати, широке. Аудиторія Українського Інституту на обох сесіях була вповнена.

РОКОВИНИ БЕРЕТЕЙСЬКОГО МИРУ

9 лютого ц. р. минуло 47 років від підписання в Бересті Литовського мирного договору між Українською Народною Республікою, яка саме недавно, 22 січня 1918 р. проголосила свою державу сувереніснє, з одного боку, та державами т. званого повнірного союзу — Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією і Туреччиною — з другого. За тим договором названі держави визнали Українську Народну Республіку. Німеччина й Австро-Угорщина вислали свої війська на допомогу Українській Народній Республіці проти московсько-большевицької агресії і у спільній дії з українськими військами швидко очистили цілу територію УНР від большевиків. Австро-Угорщина зобов'язалася у тайному додатку до договору створити з Східної Галичини та північної Буковини окремий автономний коронний край. Однак після революції в Німеччині та упадку німецької монархії республіканська Німеччина уневажила Берестейський договір в своєму договорі в Рапалло з Совєтами в 1922 році, а розпад Австро-Угорщини автоматично уневажив той договір з австрійського боку. Під натиском поляків австрійський уряд ніколи не здійснив згаданого зобов'язання про відокремлення української частини Галичини й Буковини в окремий автономний край. До історії України перейшов Берестейський мирний договір як перше міжнародне визнання її державної самостійності на великій конференції в но-

ПЕЙПІНГ ЗАКЛИКАЄ МОСКВУ УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ ДО АКЦІЇ ПРОТИ АМЕРИКИ

Гонг Конг. — Комуністичний міністер закордонних справ, маршал Чен-І, звернувся з виразним закликом до Совєтського Союзу — зирвати з політикою коєкзистенції та приєднання до спільного фронту з Китаєм проти „американського імперіалізму”. Водночас, Чен-І заявив, що „не може бути мови” про співіснування Комуністичного Китаю з Америкою та що у відношенні до „американських імперіалістів” необхідно „заявити якнайшвидше становище — спільним совєтсько-китайським фронтом. Чен-І зажадав „конкретних акцій” проти Америки та ствердив, що „на конкретних діях проти американського імперіалізму можна буде перевирити китайсько-совєтську єдність, яка в таких діях може скріпитися і розвинути”. На тому прийнятті були прийняті комуністичні прем'єр Чу Ен-лай і інші лідери китайських комуністів. Промову маршала Чені коментатори характеризують, як своєрідний ультимат Пейпінгу на адресу Москви — або загострити московсько-пейпінгський спір, або злагодити його на базі спільного протиамериканського фронту. Звертають увагу, що совєтський прем'єр Косігін, перебуваючи в столиці Північної Кореї настановляв, щоб у тамошньому спільному комуністичному — поруч з лайкою проти „американського імперіалізму” у китайському стилі — говорилось також про „співіснування з країнами різної економічної системи”. Тому тепер сподіваються остаточного з'ясування становища Совєтського Союзу у відношенні до Заходу, Комуністичного Китаю та Півдня Азії.

Лідер Робітничої партії Австралії відвідав українську громаду в Мельбурні

Мельбурн, Австралія. — Як повідомляють одержані цюйно тепер у ЗДА австралійські українські часописи, дня 6 грудня м. р. відвідав австралійський діяч — лідер федеральної Лейбористської (Робітничої) Партії Австралії Артур Колвел відвідав українські установи в Мельбурні й околиці. Склавши візит українському католицькому єпископові в Австралії Іванові Пращові, Артур Колвел відвідав зустріч з численною українською репрезентативною, до якої входили представники Союзу Українців Українських Організацій Австралії під проводом інж. М. Болуха, місцевої Української Громади та українських газет „Вільна Думка” й „Українець в Австралії”. Редактори цих газет Орест Пятляр, Ігнатій та Р. Гіжовський відбули також окремий розмову з Колвелом, на тему ставлення Лейбористської Партії та її провідників до української еміграції в Австралії та її політичних змагань. В 1948-49 роках, коли українці почали імгрувати до Австралії, Артур Колвел був міністром імміграції в уряді Чіфлі. Лейбурістська Партія Австралії є тепер головною опозиційною партією в австралійському федеральному парламенті.

В Дітроїті помер суспільно-громадський діяч — Франко Гузіль

Дітроїт, Міш. (В. П.). — В поведілці, 8-го лютого ц. р. у вечірніх годинах помер на 76-му році життя в одній лікарні Дітроїту широко відомий та загально шанований громадський діяч — Франко Гузіль. Уродженець Перемиської зімлі, прибув молодим хлопцем до ЗДА вкоротці першої світової війни. Деякий час жив у Канаді, а так близько 40 років у Дітроїті, де від майже перших днів побути аж досвідно до години своєї смерті віддано працював у цілому ряді суспільно-громадських установ, займаючи в них провідні місця. Довголітній член Ширшої Ради Українського Конгресового Комітету Америки, колишній голова місцевого Відділу УКА, делегат на Кон-

Українська делегація на конференції у Бересті

венції Українського Народного Союзу, бувши головою 75-го та 175-го Відділів УНСоюзу, активний член та голова широко відомого хору „Думка”, довголітній член Дирекції Українського Народного Дому, жертвений діяч ЗУА-ДК-у, провідний член парохіальної ради Православної Церкви Пресвятої Тройці та цілого ряду інших установ. Похоронив с. п. Франка Гузіля відбувся в четвер 11-го лютого, на Форсет Лави при участі громадянства та представників громадських установ. Цю болючу втрату відчували в Дітроїтській громаді довший час, як також пам'ять про нього залишилась в громаді, для якої Покійний вложив так багато корисної праці.

МИТРОПОЛИТ МАКСИМ ГЕРМАНЮК ПРО УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОСЛАВНИЙ І КАТОЛИЦЬКИЙ ПАТРІАРХАТ

Вінніпег. — „Мене втішила Ісповідника Кир Носифа Слізая, що наш православний брати заповіли свої старання у справі Патріярхату” — ствердив у висновках своєї доповіді виголошеної тут в середу 3 лютого ц. р. український католицький митрополит Канади Кир Максим Германюк. „Коли вони діб'ються свого Патріярха, — я буду першим, що привітаю його. А коли була Український Православний Патріярх і Український Католицький Патріярх, я певний, що повториться той світлий момент з історії України, коли Митрополит Рутський і Митрополит Могіла знайшли спільну мову і Україна загворила устами свого власного Патріярха. Бажаємо Патріярха одні і другі! Щоб як Соборі Православний Патріярх чир Католицький Патріярх горив в імені українці і щоб нас не репрезентували наші зороги!”

У своїй доповіді, виголошеній на зібранні представників українських громадських і релігійних установ й організацій, священників і редакторів української преси Владика Митрополит заповів також дальші заходи в справі створення Українського Католицького Патріярхату. „Як тільки відбудеться інсталяція новонайменованих кардиналів, в тому і їх Емінієнці Кардинала Носифа Слізого, почнемо енергійну акцію за Український Патріярхат” — заявив Владика.

„Будемо домагатися нічого більше, як тільки того, що нам належить Божим правом і заслугами наших Владик-Мучеників, Священників, Ісповідників та всього страдального Українського Народу перед Христовою Церквою і перед світом. Мусимо скінчити зі станом, коли помагали нашим ворогам, що не хочуть українського Патріярха!”

Виснаженням до достоїнств кардиналів Патріярхів Східних Католицьких Церков у найменуванням Митрополита

„Як виглядаємо ми супроти цього свідчання-англіїця, що до нонаєс вичив українську мову, який захоплення нашим обрядом до того, що ринив відправляти в ньому свої Богослуження, та який свою першу Службу Богу в цій обряді приніс Богу за український народ? Чому ми не хочемо української мови, українського обряду, чому тікаємо від свого рідного і підібно за чужим вомом, боїмося своєї тілі, линею до того, до чого линуть чужинці? Невже хочемо дити до того, що шкоти, англійці, голландці, французи будуть вчити нас нашої мови, нашої культури, нашої історії, бо ми не хочемо і астидаємося самі себе?” Митрополит вибачився, що вжив терпких слів, але — казав він — „волю, щоб я вам це сказав, ніж мали б сказати чужинці!”

НА НАШІ, НЕ СВОІ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

КИЄВУ ДВІ ТИСЯЧІ РОКІВ?

Під час розкопок однієї з крутих підліських гір — Юрковичів — у Києві знайдено намисто, бронзову застібку а також уламки мисок, ваз, кухлів, з 1-2 століття до Різдва Христового. Одночасно виявлено залишки оборонного рову, десяти метрів завширшки, п'яти-шести метрів завглибшки.

Найновіші археологічні відкриття, — пише „Молодь України” з 7 лютого ц. р. — дають підставу вважати, що укріплене поселення Києва постало понад дві тисячі років тому.

ХОДІННЯ ПО МУКАХ

Федот Ващенко, колгоспник села Вчорайше на Житомирщині, — пише „Радянська Україна” з 7 лютого ц. р. — просив у районному центрі Попільній, щоб йому признали старечу пенсію. Але його звідси вигнали, сказавши: „І без тебе маємо багато іншої клопоту”. Справу передано до Києва.

ПЕРЕВИХОВУЮТЬ

Рік тому учень Віктор Зюкович зв'язався із зграєю злодіїв, яка чинила напади і грабунок в Харкові, — пише „Молодь України” з 7 лютого ц. р. Тепер Віктора перевиховують у спеціальній дитячій в'язниці.

„ЩОБ ТИ ТРИСНУЛО, ЛЮСТРЕ КЛОПОТУ”

Ще в грудні 1963 року, — пишуть в листі до редакції „Радянської України” з 7 лютого ц. р. колгоспники О.

Стрілець, М. Руденко і І. Сидоренко із села Кам'ячече, Новоархангельського району, — ми купили шафи, але до них не було люстер. Завідувачка крамниці сказала, що не сьогодні-завтра їх привезуть. Але вже другий рік ми оббиваємо пороги крамниць, були і в районному центрі, а люстер нема...

Щоб ти тріснуло, люстре клопоту! — закінчують вони свого листа.

НОВИЙ СПОСІБ ВИЗІСКУ

„Новий” спосіб підготовки молодих фахівців застосовують у селі Майнівці, Бобрівського району, Чернівецької області, — розповідає кореспондент „Молоді України” з 6 лютого ц. р. Там створили так звані „радопс-техікум”. Позаганяли з усіх околиць хлопців та дівчат, розставляли на робочих місцях і за здібностями кожного і недоліками поруч з передовиками, і вони тепер працюють доярками, свинарками, пшаничниками, молочарками, санітарами, обліковцями... Всі мусять дотримуватися норми трудового послуху, зберігати худобу та давати якнайбільше продукції.

СИР ПО-СВІРСЬКОМУ

У пивничках фабрики М. Сквиря, — пише кореспондент „Молоді України” з 6 лютого ц. р., — такий гострий неприємний запах, що просто жах! Там лежить 13,5 тонн зіпсованого сиру. Один робітник сказав: „Який би голодний я не був, а в уста і шматочка такого сиру не зваж би”.

СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1109 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Address: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07308

Єдиний фронт комуністів

Ще недавно західний світ покладав поважні надії на "ідеологічний" спір між Москвою і Пейпінгом, вважаючи в ньому послаблення комуністичної експансії та поштовх до еволюції російського комунізму в напрямку до демократії. Американська закордонна політика виразно використовувала ці внутрішньоконфліктні спори для посилення, "співчувальних" зв'язків із СССР. Деякі західні фантасти готові були вже бачити Америку й цілий Захід в одному бойовому фронті із СРСР, а його сателітами — проти спільного ворога, що ним є "жовта небезпека". Водночас деякі американські й європейські коментатори критичували закордонну політику ЗДА, яка у московсько-пейпінгському спорі бере сторону — сильнішої Москви, що вже має могутню атомову потугу, а не слабшого Китаю, що не є ще поважною загрозою для вільного світу. І в нашій, українській громадській вільному світу з'явилися прихильники "орієнтації на Пейпінг": вони вказують на територіальні претензії Китаю до СССР, які нібито спонукають Пейпінга актуалізувати питання російського колоніалізму і, навіть, можуть привести до зудару між цими двома державами, в ім'я не ідеологічних а національно-державних інтересів.

Всі ці голоси прихитили в останньому тижні на тлі подій у В'єтнамі. Совєтський прем'єр Алексій Косигін дівчі відідав Пейпінг, де відбув наради з найвищими комуністичними головами. Він відідав столиці Північного В'єтнаму та Північній Кореї в виголосив там спільні з місцевими комуністами заяви — за єдиність "соціалістичного" фронту проти "американських імперіалістів". Правда, Москва ще не відпускає потреби "співчування" держав з різними економічними системами, але у літній Москві й Пейпінгу на впливи в азіатсько-африканських народів та за літерство в міжнародному комуністичному русі нема, мабуть, сумніву, що коли б в'єтнамський конфлікт розпалювався у велику війну, то Москва й Пейпінг пішли б рука-у-руку.

"Контакти з Україною"

В грудні минулого року відбула по ЗДА і Канаді свій "рейд" осплавлена вже "бригада Колосова", започатковуючи в нас дискусію, що може послужити класичним прикладом "поплатування" — жертвою якого впаде навіть така авторитетна і респектована установа, як Комітет Українців Канади, проголосивши із приводу відвідин члена тієї "бригади" у своїй канцелярії окреме висноження свого "Становища до контактів з Україною". В поплатуванні поняття "контакти з Україною", мабуть, і вся суть нашої дискусії, підсумованої нам, як зрозуміле явище, кожному-москвинському спеціалісту від замилювання очей і обдурювання. Що бо спільного має "бригада Колосова" з Україною, крім того, що на тій Україні вона живе і по волі чи не волі виконує накази Москви.

Наші люди тих "бригадників" ченно вислухували і в Нью-Йорку навіть докорили тим, хто "задовго" говорив про совєтські в'язниці і концтабори; в Шикаго обмежились тільки тим, що стрималися від оплесків після того, як один з бригадників прочитав антирелігійний фейлетон; у Вінніпегу також мовчки вислухали довшу тираду рейдуючого "культурного діяча" про "шаста", яке партія забезпечує українському народові. А ми вже три місяці дискусуюмо, чи маємо таку "Україну", запрошувати до наших домів.

Тим часом тисячі, а може й десятки тисяч наших людей мають контакт з дійсною Україною, з тією, поневоленою, але не упокореною Україною, яка часом в одному реченні ліста промовляє до нас голосніше від ста "бригад Колосов", промовляє щиро, без нагози окупанта, "Дорогенкі Тату! читасмо в одному з багатьох листів з України до рідних в ЗДА. — Від нас поїхало багато родин в Аргентину, ті самі, що 9 років тому приїхали до нас. Яким способом поїхали вони в Аргентину, то кажуть, що по требуванню. Може і в Америці з такої требування, то прошу — заберіть нас усіх з нашої розкопні у Вашу біді. Але то все тільки мрія, яка ніколи не сповниться, і тільки як приїдете до нас на туристичну путівку, то тоді ми з Вами могли б багато дещо поговорити..."

Те, що має на думці, що хотів би сказати автор листа з України своєму батькові в Америці, не сказала нам тут ані Колосова, ані будь-хто з її бригади. Бо "не контакти з Україною" були цілком їхнього рейду по Америці і Канаді, але цілком наважили — спроба ці контакти викрити й знівечити. Тому й ті, що в теперішній дискусії обстоюють братання з такою родою відвідувачами з України, аргументують це "контактами з Україною", могли в добрий вір впасти жертвою "поплатування" — не припадкового, але добре обдуманого й хитро підготовленого на тижні, які всіма силами і засобами намагаються ті наші контакти з Україною підпорядкувати своїй контролі.

Степан Ридик
ДЕЩО З НАШОЇ МОВНОЇ ПРАКТИКИ

Приводимо це правило: "Закінчення — а (у м'яких...)" приймають іменники, що визначають оформлені предмети, себто точно визначені щодо форми чи розміру речі і тими, як от живі істоти, предмети, що можуть бути цілі, певні міри: без брата, до вола, з метелика, до товариша окуня, коло плуга, без носача, з пальця, дитяра, гвинта, автотомбіла, трактора, дошмочира, налігача, грамофона, мікрофона, мотора...

Як побачимо далі, це правило не вичерпує всіх випадків уживання закінчення "а". а. - я. Поза ним залишається багато іменників із таким самим закінченням. Крім того, правило має основну хибність: воно не зовсім ясне і допускає досить великі розуміння і трактування. Що власне значить "предмет, точно визначений щодо форми чи розміру"? Чи "дуб-дуба" точно визначений предмет, а "ріг-рогу" не точ-

Свідомі відношення військових сил

Американський військовий журнал "Мілітері Ревю" — орган Академії Командувачів і Генерального Штабу у видуску за лютий ц. р. подає на підставі щорічника за 1964 рік британського Інституту Стратегічних Студій порівняльні числа стратегічних військових сил західних альянтів і комуністичного блоку.

Ці показує наведемо зіставлення, де відмічені основні категорії тих сил:

Зах. альянти: ком.	Військова родів в активній службі (в мільйонах):
8,56	7,47
Міжконтинентальні балістичні ракети (запас понад 4 тис. км.):	475
100	100
Балістичні ракети середнього засягу (960-3400 км.):	800
Корабельні баліст. ракети:	192
100	100
Бомбардувальні літаки далекого засягу (понад 8 тис. км.):	680
200	200
Бомбардувальні літаки середнього засягу (понад 3200 км.):	1,380
1,400	1,400
Кораблі-літаководи:	88 (37)
Атомові підводні човни:	88
23	23
Конвенційні підводні човни:	219 (42)
446 (55)	446 (55)
Лінійні бойові кораблі:	33 (25)
19 (2)	19 (2)
Інші військ. і допоміжні кораблі:	742 (358)
124 (248)	124 (248)

Цифри в дужках означають переведені до резерву кораблі, які кожного часу можуть бути активізовані.

Наведемо числа, що, на наш погляд, не різняться багато від дійсного стану, — наглядно вказують на різальну перевагу військових сил західних альянтів, очолюваних ЗДА. Комуністичний блок із СССР на чолі, як видно з цього переліку — має виключно перевагу в ракетах середнього засягу, як також у кількості конвенційних підводних човнів. Ця перевага тільки позірна.

Західна воєнна стратегія не наставлена тепер на таку зброю, як ракети середнього засягу. Міжконтинентальні далекосяжні ракети і бомбардувальні літаки далекого засягу, розміщені на базах в середині ЗДА — це зброя ефектовніша. Далі в опінії західних військових знавців — щонайменше половина совєтських підводних човнів не надається до далекого плавання, хіба тільки до охорони узбережжя. Комуністичний блок не має ні одного корабля-літаководця, а це ж могутній рухомий авіаційний базис.

3. Стефанів

БАТЬКИ! За'явіть заголовку ваших дітей з найстарішого найбільшого й найбагатшого українською мовою позв. межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб заповісти їм крапу будучисті, а нашій громаді у вільному світі

того не зробив, бо сам перший бачив слабкість свого правця. Він дала подас додаткове правило на ті випадки, коли треба вживати — у. -ю. і кийке: "Закінчення — у (у м'яких...)" приймають іменники, що означають речі неформальні, себто всілякі родові, групові, масові, збірні, або абстрактні, як одномаїтну масу, середовище, безформні явища природи, чинність, вражіння, психічний стан: з піску, без снігу, до алюмінію, цукру, перцю, молоцю, народу, міру, всесвіту, бору, жому, квасу, вогню, люду, ячменю, поплу, дьогтю, льону, жиру, горіху, кисню, водню... від вихру, без грому, дощу, морозу, вітру, жару... з почину, до болю, від дару, закліку, плачу, реготу, страху, гніву, суму, дотепу, заходу, клопоту. Звичайно це закінчення буде й при іменниках, що означають розумові явища, з тім числі установи, надто коли ці іменники чужомовного походження: без поступу до побуту, від страху, проти поділу, значино, уряду, закладу, акту, факту, стилу, метру (—розмір, наприклад, у вірші), курсу, комісаріату, імперіалізму, штабу, архіву, декрету і також у скороченнях, як от

ПАРИЗЬКІ КОМЕНТАРИ ДО СПРАВИ В'ЄТНАМУ

Париж. — Бомбардування американськими літаками військових баз В'єтконгу викликало в усьому світі голосний відгомін. Це ж бо зовсім нове явище в складній ситуації на запальному просторі південно-азійського Сходу. Цей крок ЗДА виявляє їхню рішучість не відступати перед дальшим комплікуванням положення, виявляє тверду рішучість — не йти найменшою лінійною опорою. Але — створює нові труднощі.

При подібних випадках у минулому французька преса реагувала за певним усталеним шаблоном. Мовляв, — так вам і треба, бож чого ви пхались туди, де ми не могли нічого діяти. Цим разом реакція паризької преси зовсім інша. Нема ні натяку на злободіє, нема й дешевих поправ у стилі — зробити те, що ми казали, тобто — заберіться з того простору, як вам вже давно радила де Голль.

В реакції паризької преси передусім чути солідарність із Вашингтоном. Усі часисипи оцінюють цей рішучий крок, як бажання привернути престиж ЗДА в Азії, значно надцерблений дотеперішніми невдачами, а з тим і в якійсь мірі престиж Заходу взагалі. Макс Кльо вважає, що цей крок ЗДА багато спричиняється до заперечення китайської легенди про те, що мовляв, ЗДА — "паперовий тигр".

Інші коментатори йдуть ще далі. У цьому бомбардуванні вони готові бачити тонкий і спритний маневр. В чому полягає цей маневр? У тому, що бомбардування проведено саме тоді, коли в Ганой перебував Косигін, представник Москви. Він став, так би мовити, свідком того удару.

Цікаво, що паризька преса дуже голосно говорить про йдею французького прем'єра й міністра закордонних справ до Північного Індії, і майже з певністю твердить, що буде туди запрошений генерал де Голль. При тій нагоді багато пишеться про односторонність політики Індії й Франції в питаннях Азії. Тут мається на увазі "реалізм", "неутралізація" як Ляосу, так і В'єтнаму, що — як відомо — зазвичай розходиться з американською лінійною політикою. Але преса навіть не натякає на те, що бомбардування північного Індії — Китаю є виявом розходження між Францією та ЗДА. Зате дуже тепло реферує солідарність Великої Британії із ЗДА.

Скорше прихильно реферує французький кореспондент з Вашингтону факт, що ЗДА визнавали Ганой відповідальним за акції червоних у Південному В'єтнамі, що з практичної точки самозрозуміле, але з правної з революцією в порівнянні із становищем ЗДА під час Корейської війни, коли американські дивізії відпочивали перед "китайськими добровільцями", а жаден американський літак не перелетів кордонів Манджурії, звідки ці "добровільці" вирушили й отримували постачання.

Наркомосу. Комунгоспу то-що. І далі О. Синявський доклада обговорено подані правила, сам викривав їх слабостями й суперечностями з мовними фактами, ілюструє численними викидами з правил і фактично говорить ним на розум, хоч і не відкрито, що тими правилами треба дуже обережно користуватися. За що об'єктивність належить цьому науковцеві відповісти признання.

А перед читачем виникає питання: чим же ж його користуватися для вирішення, яке закінчення в родовому відмінку однини повинні мати ті чи інші іменники чоловічого роду? Здається, ні одна із зазначених у поданих правилах категорій не видержує проби. Розгляньмо для прикладу рослини: гарбуз-за, кавун-на, лопух-ха, огірок-ка, хрін-ну, чашник-ку, любисток-тку, біб-бука, дуб-ба, явір-ворра, бук-бука, в'яз-зу. Частини тіла: дуб-ба, ріг-рогу, рот-та, вид-ду, хребет-бта, карк-ку, міхур-ру, шлунок-ку. Чужомовні іменники: крилас-а і -су, інос-тас-су, анакал-лоу, іропар-ра, коидак-ка, ірмос-су. Навіть маємо слова, що раз приймають одне закінчення,

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО "КУЛЬТУРНІ" ЗУСТРІЧІ

На сторінках нашої преси з'являються статті і листи до редакції, пов'язані з приїздом до ЗДА та Канади т. зв. делегації культурних діячів з УССР. Хочемо поставити кілька питань і дати на них відповіді, подиктовані не хвилими настроями і амбіціями, а тверезою їх оцінкою:

— Чи була необхідність контактів, що їх започаткували керманічі "Клубу Крутого Стола" та інші?

— Чи з того користь?

— Чи є інші, ліпші шляхи для пізнання положення на нашій поневоленій Батьківщині?

— Чи дійсно "культурні діячі" є репрезентантами української культури та народу?

— Хто був ініціатором приїзду делегації, контролюваної Колосовою?

Зустрічі зовсім приватного характеру, наприклад, під час поїздки по Україні, або з "туристами" звідти — чому ні? Але ніколи не мусить бути витягнута в ці справи будь-яка наша організація, група, товариство, клуб. Крім шкоди, дезорганізації нічого з того не буде. Що сталося в Едмонтоні, де Колосова забрала всіх своїх "діячів" з приватного дому, коли появились ознаки послаблення партійної дисципліни? Або в Нью-Йорку: "делегат" виступав з обвинуваченнями нас у тому, що ми американізмуємо та денационалізуємося. Тоді наш заслужений член п. Ч. запитував: "А що робите ви для об'єднання української культури від жоскалізації?" Відповідь була ледве чути: "Робимо, що можемо".

Або виступ в Шикаго "делегата" з антирелігійною сатирою і — разюча мовчанка наших людей. Чому вони не пішли геть з тих сходів, коли об'єднано наші релігійні почуття? Ажде американські та англійські посли у Москві не раз кидали офіційні бенкети та приїзди, на яких об'єднували їхні уряди.

Поведінка наша на таких зустрічах була завжди сервілістичною, бож то були "представники культури".

Або усунення представника української преси з "приватного зібрання", організованого "Круглим Столом".

Щоб довідатися про положення в Україні не має потреби зустрічатися тут: можна легше та дешевше довідатися дещо з совєтської преси, але для цього потрібна постійна уважна та обережна праця, і головне — вміння читати ту пресу. "Делегати" не можуть бути джерелом пізнання. Совєтський редактор А. Чиковський (1. 1. 1965 — "Нью-Йорк Тайме"), який був на тридцятих візитах в ЗДА заявив: "Нічимне враження справляла особа, яка приїхала з соціалістичної країни й пробує себе пристосувати до тих, хто її вітає, коли приходить до соціалістичних та ідеологічних дискусій. Ця особа мусить бути твердою, має відповідати: я є комуніст і гордий з того".

"Діації культури" не є делегатами української культури.

раз друге: нема стола і стояк коло столу; виглядати з круга світу і починати від свідчання. Ці різноманітності виключають будь-яку можливість якогось правила. І тому залишається один-єдиний вихід із тяжкого положення — кожного разу користуватися добрим словником. Іншого виходу нема.

І тут, як на зло, маємо велику біду. "Самостійна держава" УССР за сорок років свого "вільного" життя насили в останні роки спромоглася пробити "старшобратькі" мурі і повторити 50 років тому виданий словник Б. Грінченка. А після того, щоб уникнути сміху та сама, "державна" почала видавати новий словник, де в повній мірі здійснено мовні закони окупанта. Сік волю, сік юбо! Але й дії словники видає в дуже малих кількостях, і тому тільки нашілі мають можливість користуватися ними. Усе це якби відбувалося на мові тієї частини населення України, що засвоїла собі українську мову не від народу, а від держави, то не раз у пишаних авторів із східної України, навіть тих, що опинилися на еміграції, знаходимо дедрапильні закінчення родового відмінку обговорених тут іменників.

Часто причиною зазначених несправностей буває вплив московської мови, де в обговорюваному відмінку зазвичай вживається закінчення -а, -я. Хто звик до цієї мови, а тим більше — хто нею думає, тому закінчення -у, -ю просто не приходять на язык, навіть видається "неприродним". І не дивися, що в таких авторів зустрічаємо відмінки: зміст ро-мана, редакція журналу, обора арсенала, закінчення відмінка, нема інструмента і т. д. Це мукі українізації. У роках будівництва нашої держави (1917-1920) такі відмінки ми чули й бачили на кожному кроці: наприклад, "об'яви" (повідомлення, оповістки, оголошення) на закінченнях станичних раз-у-раз мали дату "1918 рік".

Ще й досі в наших друкованих виданнях зустрічаються морфологічні огріхи цього та інших родів. Іх треба не тільки вчити писати, якщо хочемо, щоб наша літературна мова позбулася наразі хиб і стала досконалою твором нашого духу.

(Кінець)

НА ТЕМІ ДНЯ

Бере-бере вовк, візьмуть і вовка

Якнайбільше висмокати і з землі, і з людей, — під таким зловісним гаслом відбувалося збіговисько партійних гайдуків — підганячів у Києві, що іменувало себе республіканською народною прагматичною сільською господарство.

Виробництво зерна в Україні дуже відстає від потреб і вимог Москви. За останні десятиріччя воно не зросло, а навпаки, в цілому ряді областей — Дніпропетровській, Миколаївській, Одеській, Херсонській — зменшилося. Щоб "виконати план продажу хліба державі", Україна мусить зібрати — 2 500 000 000 пудів зерна.

Тим часом за останні роки, як говориться на тому зборі, в Україні припинили виробувати яру пшеницю, послабили увагу до гречки, безпідставно зменшили засів кукурудзи...

Але не лише зерна жадає Москва. Її особливо потрібний цукор. Тож треба посилити продукцію цукрових буряків, зокрема в Тернопільській, Чернівецькій, Хмельницькій, Кієвській та Черкаській областях. Цього року Україна "повинна дати державі" — 40 000 000 тонн цукрових буряків.

Не менший натиск на українських хліборобів і в царині збільшення виробництва картоплі, овочів, городини, винограду, соняшника, льону...

А що вже про вирощування худоби, то Україна повинна його не тільки збільшити, але й надолужити невиконаний торішнього плану. Москва потребує більше м'яса, молока, яєць...

І "міністер" Н. Кальченко гнівно запитує: Чому вала продуктивність скотарства? Чому створюється неприпустиме становище в Україні з скоротилося вівчарства? Чому скоротилося поголів'я овець у Одеській, Дніпропетровській, Сумській і Запорізькій областях? Чому мало розвивають вівчарство у гірських районах?...

Крім усіх виступи на тому київському збіговиську проходило червоною ниткою — "державна потреба", "дати державі", "суворо виконувати правила праці", "добитися двоїмної роботи"...

Народна мудрість каже: бере-бере вовк, візьмуть і вовка!

М. Ш.

ОСТАННІЙ ПОГЛЯД

Осінній ранок, жовтий, погляд готовий до руху мого в далечині, у чужу країну поміж чужі люди, у заоканську незнану синь...

Востаннє бачу обличчя замірлені, напружений погляд твоїх очей. Ще раз поцілунком довгим, гарячим гамую біль, що рветься з грудей.

Здається, години секундами стали. Саме тоді, коли час дорогий — підійшов поїзд, гудки здійнялись, лунають прощальні слова твої.

Пильно вдивляюсь в любе обличчя, хочу й не мовку стримати сліз. Серце стискається, серце кличе — і чую — повільно стукіт копіс.

Минули роки від тої осени, сотки журливих днів і ночей. І в пам'яті ти — в сплоски заросений напружений погляд твоїх очей.

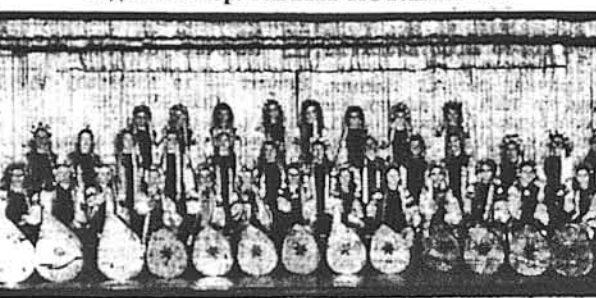
СЛАВКА ВОЖЕМСЬКА

З ПОЖОВКЛИХ ЛИСТІВ
Що писала "Свобода" 50 років тому
ЗАНЕДУЖАННЯ МИТРОПОЛИТА ГРАФА ШЕПТИЦЬКОГО В РОСІЇ
30 січня 1915

"Українська газета в німецькій мові, 'Українське Нахрітен', яка виходить у Відні (ч. 17 із 7 ч. м.) доносить: 'Довідуюсь, що заборона щоденних проходів митрополита Шептицького (в російській місті Курку) некорисно вплинула на його здоров'я. Митрополит тепер часто на заворот голови. В останньому часі Митрополит одержав дозволення ходити на Богослуження до католицького костела. Католицький священник Ульський удався до місцевих властей з просябою, щоби графові Шептицькому дозволили перенестися з дому Науомова, де він тепер мешкає, до якогось вигідного і здорового мешкання, але власті відмовили просбі священника. Російські варвари не продовжують самим арештуванням українського князя Курку. Вони хотять же пістисти на нім за се що визнає своє стало до вірності Австрії'."

Українська Вільна Академія Наук у США
КОМІТЕТ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ
повідомляє, що в будинку Української Вільної Академії Наук у США (206 West 100 St., N. Y.)
в **СУБОТУ, 20-го ЛЮТОГО 1965 р. о 7-й год. веч.**
відбудеться вшанування документального, кольорового, звукового фільму
„ШЕВЧЕНКО у ВАШИНГТОНІ“
Продюсер і режисер — **ЮРІЙ ТАМАРСЬКИЙ**
у співпраці з Службою **НОВИЦЬКИМ**, пом. режисера.
Запрошуємо членів, прихильників Академії та гостей.

Клівленд! Околиці! Шикаго!
Спілка Української Молоді Америки
ОСЕРЕДОК Б. ПИЛИПА ОРЛИКА в ДІТРОЙТІ
КОНЦЕРТИ
КАПЕЛІ БАНДУРИСТОК
під мист. кер. **ПЕТРА ПОТАПЕНКА**

КЛІВЛЕНД: КОНЦЕРТ в 30-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРЕЛЬЦІВ
НЕДІЛЯ, 21-го ЛЮТОГО 1965 р., год. 4:00 по полудні
Зала: **LINCOLN HIGH SCHOOL AUDITORIUM**
3001 Seranton Rd.
ШИКАГО: КОНЦЕРТ ПРИСВЯЧЕННЯ ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ
НЕДІЛЯ, 7-го БЕРЕЗНЯ 1965 р., год. 4:00 по полудні
Зала: **CHOICE HIGH SCHOOL AUDITORIUM**
Rice & Western

КНИЖКИ І МАНИЛА ТА ПІШІХ
Критичні голоси:
„З Манилових речей, уміщених у збірці, нам здається найкращою байка „Яблуко“. — В. Чапленко.
„Манило не лише ліричний поет. Добре в нього звучать і громадські мотиви. Прочитайте його вірш „На смерть Президента“, вміщений у газеті „Свобода“ за 13 грудня минулого року і скажіть: де ви ще читали такий прекрасний, щирим почуттям наповнений вірш? Його треба було б перекласти англійською мовою і вмістити на першій сторінці найпопулярнішого журналу“. — **Анатоль Галани**.
...побажавши Ів. Манилові великих успіхів. Він безперечно має хист — цього ніхто не заперечує! — **П. Волинняк**.
ВИСИЛАЄМО ТАКІ ВИДАННЯ:
Ів. Манило: Грім за горою — \$1.00; Песні і квіти — \$0.50; Ф. Мелешко: Три покоління (повість) — \$3.00; Семеновна Кришча (оповідання) — \$1.00; В. Чапленко: Купідонові стріли та інші драм. твори (понад 300 стор.) — \$3.50; Чорноморці (істор. роман) — \$3.00; І. Манило: Байкар — \$1.00; СІЧ — \$0.50; В. Державин: Антологія укр. поезії — \$3.00; Еміль Золя: Мрія (роман) \$1.25; Р. Р. Гаттара: Беніта (роман) \$1.25; А. Орел: Словник чужомовних слів — \$3.00; З. Тулуб: В степу безкраїм за Уралом (істор. роман) — \$3.00; П. Мирний: Поля (роман) — \$3.00; Т. Осмачка: Кітлиці часу — \$0.50; У. Самчук: Мрія (повість) — \$1.75; О. Вабиш: Повстанці (повість-поема) — \$1.75.
Шановним Читачам висилаємо безплатно кілька наших партійних книжок. Гроші можна вислати готівкою в конверті, чеком або моні-ордером. Адреса:
Mr. I. Manlyo — P. O. Box 472 — Vineland, N.J., USA

СТОРИЧЧЯ ПРИЇЗДУ О. АГАПІЯ ГОНЧАРЕНКА ДО АМЕРИКИ

1 січня ц.р. минуло 100 літ від приїзду о. Агапія Гончаренка (1832-1916) до Америки. Тяжко собі уявити, щоб він був першим українцем на цій земній півкулі. Бостонська преса, описуючи лагідну погоду в день приїзду панотця, подає, що в тому порті вже було понад 60,000 „чужинців“, тобто прибулих імігрантів. Ньюйоркське Історичне Товариство подає число чужинців" це винце. Сам о. А. Г. у своїх „Споминок" згадує, що скрізь, — у Святий землі, Греції й інших країнах він зустрічав наших людей. Коли о. А. Г. вийшов у жовтні 1864 року, до Америки, в ній вже були українці. Годі називати його першим українцем у Новому світі.

Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗДА
МИСТЕЦТВОЗНАВЧА КОМІСІЯ
НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

відбудеться в суботу, 20-го лютого 1965 р. в год. 6-й веч. в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79-та вул. в Нью-Йорку.

Програма:
1. Проф. Д. Горнякiewicz: Відкриття.
2. Проф. П. Мегик: доповідь на тему „Українці студентами Варшавської Академії Мистецтва".
Доповідь буде ілюстрована. Вхід вільний!

Управа Мистецтвознавчої Комісії НТШ

УВАГА! ОДИНОКЕ ГОЛОШЕННЯ
СПІВАКІВ-ХОРИСТІВ (жінки й чоловіки)
охочих співати за випагародою в оперному хорі, просимо голоситися в четвер та п'ятницю в год. від 7-ої до 9-ої веч.
на тел. ST 6-7982 в Нью-Йорку

ГОЛОВНА УПРАВА
Українського Лікарського Товариства
Північної Америки

повідомляє, що

З'їзд ДЕЛЕГАТІВ УЛТПА
(XI Загальні Збори)

— відбудеться —

в днях 29-го, 30-го травня 1965 р.
на Союзовці, Оселі УНСоюзу
в **КЕРГОНКСОНІ, Н. Й.**

До участі в З'їзді крім Делегатів, запрошуємо все членство УЛТПА.

Ближчі інформації будуть подані пізніше.

святим парком, парком в тому романтичному місті, можливо, усе його турботливе життя в Америці було б інше й краще.

А так, бажаючі працювати більше для свого народу, він звернувся до Нью-Йорку. І там при його присутності російський консул „поговорив на вухо" з грецьким консулом (полювання травня 1865 р.) і як подає сам же отець Агапій, „ла тім моя праця з греками скінчилася", що не було згідне з бажаннями о. А. Г.

Москалі й тут, на вільній землі Вашингтона, підкидали колоди під ноги о. Агапія. Вони приділили грекам свого священика і навіть... купили їм церкву. Колоди підкидали вони аж до кінця страждального життя отця. То били то пробивали, то закутими на корабель саджали, то наймали гангстерів, щоб пробити йому голову, — а він не припиняв праці.

Нині після сто літ від заснування о. А. Г. грецької православної Церкви, греки, котрих він так любив, так ім вірив, пишуть мені на запити: „Ми зовсім не певні, хто заснував нашу Церкву в Америці... Ми знаємо лише, що це був не грек, а чужинець... а який саме чужинець, ми не знаємо". І так пишуть грецькі консули, списуючи.

На мої докази, що тин „чужинцем" був о. А. Г. вони розпочато відповім аме- риканського національного гимну, а закінчено відповім українського національного гимну. На програму

У нас мало знають про особу о. Гончаренка, про його діяльність.

Його „Споминок" майже ніхто не читав.

Останнє видання Павлика появилася 70 років тому. Мені принаймні не відомо, чи хтось позу університетською бібліотекою в Едмонтоні в Канаді має оригінальний примірник того видання, а лише слабкі відбитки. Я особисто додався копії книжки від проф. Василя Галича в Суперіорі, Вісконсин, а він, либонь, доставив цей примірник від п. Теклі Деніс із Сан Франциско, ще живого свідка слави Гончаренка, а вона в свою чергу — чи не від самого автора. Це дуже правдоподібно, бо знаючі про гаряче бажання п. Теклі зберегти для нащадків пам'ять про дорогого Приятеля, поширити знання про надзвичайну особистість, що видала Українська Земля і кому ми досі — в 100-річчя, не присвятили докладної праці про його життя. **Ф. Луцив**

Молодь Нью Йорку відзначила Річницю Крут
Спільними заходами всіх українських молодечих організацій влаштовано в Нью-Йорку в неділю 7 лютого у великій залі міської школи при Евеню „В" Академію присвячену Крутянським Роківинам. Присутній був президент УНР д-р Степан Вітвицький та численна публіка, що виповнила шість велику залу.

Академію відкрив голова Координаційної Комісії Молодечих Організацій Павло Дерожинський. Почаю П. американським гимном і апелем молодечих організацій з прапорами.

Святкову доповідь виголо-

сив Євген Федоренко, після чого виступив квартет бандуристів в складі: І. Івашко, З. Юркевич, М. Віленький і Р. Левіцький. Сценку Лесі Хрещинської „Круті" виконали члени Пластової Станції в Нью-Йорку: В. Клепач, М. Пришляк, А. Сливочський, А. Стефанюк.

Із сольоспівом, при акомпаніменті Марії Цісик, виступила Олена Зам'ята. Закінчено цю незвичайно вдалу програму виступом смачного оркестру УМІ під кер. проф. В. Цісика та відспіванням національного гимну.

П. Д.

Українські громади в Нюгавзі і Трой відзначають Роківини 22-го січня

Старанням та заходом Відділу УККА, тих же громад підготовано і проведено відзначення 47-их Роківини проголошення Державної Незалежності Української Народної Республіки та 46-их Роківини Соборності Українських Земель. Ці святкування відбудуться в Нюгавзі 31 січня, а у Вовералті 7-го лютого 1965 р. з цю самою програмою з тим, що святкову промову в Нюгавзі виголошуватиме Впр. о. М. Волковський, а у Вовералті Впр. о. Б. Волошин. Академію розпочато відспіванням аме- риканського національного гимну, а закінчено відспіванням українського національного гимну. На програму

Юлія Вагницький

Мішаний хор „Трембіта" в Нью-Йорку, Н. Дж.

В цьому карнавалі хор „Трембіта" на влаштований ним новорічний забаві 2-го січня у великій залі Дому веранів при 20-й Стр. в Нью-Йорку отримав надзвичайний успіх. Було велике число присутніх не лише з Нью-Йорку.

Грала танкова оркестра Б. Гіряка при заспівках пари співаків з Лемківщини. До успіху забави причинилися і осяг „Трембіти" на терені Нью-Йорку.

На забаву прийшли гості з Нью-Йорку, Філадельфії, Елизабет, Трентону та представники хору з Філадельфії в особах пані І. Лилинська і п. Д. Стулковський та голова хору Роман Олінець з Елизабету, яких привітали на забаві з новорічними побажаннями, голова „Трембіти" проф. М. Цяпка.

Хор „Трембіта" підготовляється до виступу на Ювілейному Концерті, який відбудеться з нагоди 50-річчя УСС-ів 7 березня у великій залі Гайскла в Ірвінгтоні при Клінтон евіню. Влаштуванням цього Ювілейного Концерту займається Ювілейний Комітет, в склад якого входять представники трьох комбатантських організацій в Нью-Йорку, молодечих організацій, хору „Трембіта", місц. Відділу США і Відділу УМІ.

Хор „Трембіта" намічує в цьому році влаштувати Концерт з нагоди Роківини смерті поета Т. Шевченка. Розпоряджаючи обмеженим числом хористів (ок) управа хору закликає всіх давніх і нових співаків (чок) стати в ряді активних членів хору „Трембіти", який на терені Нью-Йорку існує від 1949 року.

Співаки хору відбудуться кожної п'ятниці в залі

● Захально-публічні соціальні гостро заатакували в парламенті французького президента де Голля за його інтерв'ю, що він дав його співвітчизцеві й коломністці „Н.І.Таймсу" Золдбергеру. У тому інтерв'ю де Голль гостро критикував Америку за її хитку політику, при чому він твердив, що в Америці взагалі нема лідерства. Ними добилися цього інтерв'ю посередню критику політики Західної Німеччини, яка спирається на союз із ЗДА.

Відзначення Січневих Роківин в Амстердамі, Н.Н.

Заходом місцевого Відділу УККА відзначено Святковими Сходинами Роківини Державності і Соборності України 31 січня.

Свято започатковано американо-українським гимном, що його відіграла пластунка Леся Пашак. Містоголова Відділу УККА Мирон Свідерський говорив про вагу цих історичних подій, та представив доповідь п. Теодора Раконого з Коговеу.

Пан Михальчинський відчитав Прокляття Українського Дня губернатора Н. Роківини. Р. Роківини начеркував світлі моменти з історії української державності.

Реферат англійською мовою виголосила пластунка Ірина Бішко з Бродальбіну. Із збірною декларацією „Героїзм Крут" — виступали п. юначки Марія Варшона й Ірина Зенчик та новак Мирон Кришча. Фортеляновий дует виконали пластунки Стефанія Когут і Леся Пашак.

Пл. юнак Володимир Кришча продекларував вірші: „З наших воскресних днів".

Мирон Камаринський, голова Відділу УККА, відчитав Прокляття Українського Дня мейора Амстердаму п. М. Вресра. Цю прокляттяцію видано 19 січня в присутності Екзекутиви Відділу УККА п. Камаринського і С. Гнатківського. Її проголошено в місцевій американській пресі і радіо. Закінчено Сходинами відспіванням національного гимну.

Д. О.

● Ніста Хрущов і його дружина Ніна заведували гриною — твердять британська пресова агенція Ройтера. На цю неадагу заворило в самій тілкій Москві пів мільйона людей.

ДЛЯ КОЖНОГО СТУПЕНЯ ВІСТКО
в Ріддінг, Приїждіть і Займайтеся, що для 6-го лютого 1965 року після важкої неадагу, прийняли Найсвітліший Тайни, відійшла у Вічність мати **Вайдорожча**
ДРУЖИНА, МАМА, СЕСТРА І БАБУНІ
Бл. п. Анастасія з Мартинюнів МАНИК
Похоронних обрядів довершив о. парох Віленький в середу, для 10-го лютого 1965 р. з похоронного закладення Братів Оленців до Катедрального Собору св. Володимира в Шикаго, а звідси на цвинтар Elm Wood.
Ваші приїждіть гості:
АНТІН — муж
МАРІЯ І АННА з родинами — дочка
РОМАН І ЛЕОАНДЕР з родинами — брати

Замість квітів на спільну могилу нашого Дорогого Стрийка
Бл. п. д-р Дениса Луніяновича
складово 20 доларів на НТШ в Сарсель.
Нусі і Роман КРОХМАЛЮКИ

Замість квітів на спільну могилу
Бл. п. СОФРОНА ФЕДІВА
складово 50 доларів на Український Публіцистично-Науковий Інститут ШКІЛЬНІ ТОВАРИШІ

Замість квітів на спільну могилу
Бл. п. ДМИТРА БАБІКА
складово 10 доларів на Українську Харитативну Службу в Мюнхені.
Роман ІВАНІЩЬКИЙ

В тілі хреста, великопосні пісні	\$.75
о. Н. Спирський: Туди линуть наші серця (Історія мона- дерського монастиря)	\$1.00
Історія Укр. Церкви і культури — в 8 випусках о. М. Ріпінського, около 420 стор.	\$4.00
Пам'ятник померлим родинам	\$.25
Партитура: Сл. Божі за померлих і похор. пісні	\$2.50

Адреса: Basilian Fathers, Mundare, Alta, Canada

ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ, Відділ НЬО ЙОРК
запрошує
до відвідин **ВИСТАВИ ОБРАЗІВ** своїх членів
ВОЛОДИМИРА ЛАСОВСЬКОГО
БОГДАНА ВАСИЛИЩИНА
ВІДКРИТОЇ в ГАЛЕРІЇ ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛУБУ
149 2-га етєно в НЬО ЙОРКУ
Вистава триватиме до 28-го лютого і буде відкрита ЩОДЕННО від 5:30-8:30 веч., а в суботу 20 і 27 та в неділю 21 і 28 лютого від год. 12-ої до 8:30 веч.

Український Хор ім. Т. Шевченка під батутуо Яр. Барнича
ПРЕМ'ЄРА ОПЕРИ М. АРКАСА
„КАТЕРИНА“
Клівленд, 14-го березня 1965 року
Зала: **PARMA SENIOR HIGH SCHOOL**
6285 WEST 54th STREET
Год. 6:30 веч.

МАЄМО ШАНУ ЗАПРОСИТИ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО
на
НАРАДУ УКРАЇНЦІВ МІСТА НЬО ЙОРКУ,
на якій прочитають доповіді:
ред. Роман Ільницький і
ред. Осип Зінкевич
на тему:
„ЗВ'ЯЗКИ з УКРАЇНОЮ і ЇХ ЗНАЧЕННЯ для УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ПРОЦЕСУ“
Крім того будуть відчитані і продискутовані:
1. Становище КУК до контактів з Україною.
2. Завдя УККА „В справі контактів з окупаційним режимом України на терені ЗДА“
Місце: 111 2nd Avenue (між 6 і 7 вул.) Central Plaza
Дата: 21-го лютого 1965 (неділя)
Час: год. 4-та по, полудні

мгр. Любов Абрамзон
Петро Байбик
мгр. Марта Богаченська Хом'як
мгр. Роман Воронський
мгр. Михайло Венедиктин
Арселія Гайлас
Понсі Грішк
проф. Петро Голубенко
проф. Всеволод Голубинич
Святослав Гордінський
проф. Всеволод Ісак
проф. Григорій Костюк
Богдан Крашів
Юрій Давриденко
Юрій Додатинський
Леонід Лиман
проф. Михайло Лисогір
проф. д-р Зіновій Лиско
мгр. Остап Олександрів
проф. Іван Паливода
мгр. Андрій Пацук
д-р Мирослав Прокоп
мгр. Микола Степаненко
д-р Микола Шлемкевич
д-р Богдан Цимбалістий
мгр. Євген Федоренко

Літературно-Мистецький Клуб у Філадельфії
СУБОТА, 20-го ЛЮТОГО 1965 р.
Домівка СОЮЗУ УКРАЇНОК
4938 N. 13-та вул.
Проф. ЛЕВ ШАНКОВСЬКИЙ
говоритиме на тему
„РУХ в ОБОРОНІ МОВИ НА УКРАЇНІ“
Початок 7:30 веч. ГОСТЕЙ ЩИРО ВІТАЄМО

Організація Оборони Чотирьох Свобід України в Нью-Йорку
повідомляє, що
20 і 21 лютого 1965 р. в Нью-Йорку
Дім Організації Українського Визвольного Фронту
815 Ест 10-го аудію
— відбудеться
XIII З'їзд ООЧСУ

ПОРЯДОК НАРАД:

СУБОТА, 20-го ЛЮТОГО:
1. Ресестрація Делегатів і Гостей — година 10-та рано.
2. Відкриття З'їзду — година 11-та перед полуднем.
3. Вибір Президії і Комісії.
4. Прийняття Протоколу XII З'їзду.
5. Звіт голови і членів Головної Управи.
6. Звіт Контрольної Комісії.
7. Звіт Організаційного Суду.
8. Дискусія над звітами.

НЕДІЛЯ, 21-го ЛЮТОГО:
9. Удільнення абсолютної уступачої Управі.
10. Політичні доповіді:
д-р Петро Мірчук: „Сучасна політична ситуація і ми“
д-р Богдан Романенчук: „До проблеми ідеології і ідеалізм“
11. Затвердження бюджету Головної Управи ООЧСУ.
12. Вибір Головної Управи, Контрольної Комісії і Організаційного Суду.
13. Схвалення резолюцій.
14. Внески і побажання.
15. Закриття З'їзду.

СУБОТА, 20-го ЛЮТОГО 1965 р., год. 7:30 веч.

Товариська Вечірка-Зустріч
В ПРОГРАМІ: Слово голови Президії З'їзду, спільна вечірка, привіт, мистецька програма (Ансамбль пісень і слів) при співучасті: Тамарі Лихолій, Івонні Кононі, Валі Калін, д-ра Ігоря Соменюка і сотні Юрія Кононі.
Доповідь д-ра Михайла Кушніра
Вступ на вечірню-зустріч 5.00 дол.
Запрошуємо українські центральні і місцеві Організації і ВПАНОВНЕ Громадянство до участі в З'їзді й Вечірці-Зустріч.
ГОЛОВНА УПРАВА ООЧСУ

Увага Лещетарі! Свійний сніжок на Союзівці!
Найкраща нагода для ЛЕЩЕТАРІВ!
НЕМА ТО ЯК НА СОЮЗІВЦІ ЗИМОЮ!
СОЮЗІВНА ВІДКРИТА ЦІЛИЙ РІК
ЛЕЩЕТАРСЬКІ З'їзди НА СОЮЗІВЦІ
з витягом на Союзівці та близько два лещетарські центри Каталія в Елленвілі і Мінеаска, Кергонксон.
Тільки 15 хвилин від Союзівці — на Мінеасці. З'їзди для заавансованих — 1500 ft T Bar та 500 ft J Bar Також вічні з'їзди при електр. освітленні — роблення штучного снігу.
Спеціальна знижка для гостей Союзівки — \$3.50 на день.
На СОЮЗІВЦІ чудові з'їзди для ПОЧАТКУЮЧИХ лещетарів.
Безплатно витяг ливом до гори. Також гарні місця для санкування.
Тому не пропускайте нагоди. Спійміть. Заможайте вже.
СОЮЗІВКА — тел.: Kerhonskon 5641

МИКОЛА ЛІВНИЦЬКИЙ
Голова Виконавчого Органу
Української Національної Ради

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА — ДОРОГОВИЗ НА МАЙБУТНЄ

(Думки до Актів 22 Січня)
(4)

Коли ми говоримо про нашу боротьбу за здійснення національно-державних українських постулатів, то мимоволі виникає питання: якими ж силами має прийти перемога цих постулатів? Звичайно, тут відіграє роль сприятлива чи несприятлива міжнародна кон'юнктура, а тому ми мусимо дбати про придбання симпатій, зрозуміння і підтримку для нашої справи серед чужинських народів, про здобуття союзників. Але в першу чергу тут мають значення власні сили українського народу, бо жадні чужинці не будуть проливати свою кров за наше визволення, і ніхто нам з ласки самостійної держави, без наших власних зусиль і жертв, не подарує. І тому все залежить від того, чи в українському народі живе прагнення мати свою незалежну державу, чи він бореться як і тепер, своїми силами, ніж рідніми способами й методами, за здобуття свободи і незалежності?

Ці речі треба прийняти як аксіому, що не вимагають якихось особливих доказів. І хоч нам доводиться наводити докази про неважкодосягний спротив українського народу окупаційному режимові і про його прагнення до здобуття незалежності у виступах перед чужинцями, нас самих, українців, ми бачимо в цьому переконувати не потребуємо. Бо чи може якийсь народ добровільно відмовитися від свободи і незалежності в добу поставання в нових державах дотепер невольників, а тим більше український народ — після тих всіх жертв, які він поніс задля свого визволення? Український народ не сприйняв накинута йому московськими багнетами окупаційного режиму. Не звачуючи на понад сороклітній гніт і терор, в Україні живуть і борються українські патріоти. Тоталітарний режим не зміг полонити душ українських людей, і, найголовніше, не зміг полонити української молоді. Ось де наша надія і запорука перемоги! В Україні росте, міцнішає і борється свідоме національно-молоде покоління українців.

Можливо непомилково ствердити, що український народ нехвилюю прайме свободи і незалежності. Але про одне мусимо пам'ятати: після понору доби жорстокого окупаційного режиму, український народ не сприймає жадного повороту до реакційних дореволюційних часів, як вони були за колишніх Росії і Польщі; він не сприймає повороту якийсь „рідинні“ помішник чи фабрикант (який взагалі такий це є в природі); він не сприймає жадної диктатури чи тоталітаризму навіть у своїй, українській формі. Він сприймає тільки справді народоправну українську державу; він сприймає Шевченківське „в своїй хаті — своя правда і сила і воля“; він сприймає оту вільну державу українського народу, основні засади якої накреслила, власне, доба Української Народної Республіки.

Саме в цей час можна спостерігати серед деяких кіл українського громадянства поза межами України упадок на душі, зневіру, навіть голови про потребу ревізії наших національно-державних позицій. Вказується на те, що наша визвольна боротьба триває занадто довго і ще не видно її переможного кінця; що в умовах з. зв. політики колективізації західного світу створюється дуже несприятлива міжнародна кон'юнктура для визвольних прямих всіх поволених Московією народів; що, нарешті, російсько-совєтська імперія й режим у ній ще дуже міцні, і не можна сподіватися їх швидкого упадку.

Справді, міжнародна ситуація для нас тепер несприятлива, а український народ на Батьківщині стоїть в обличчя нових небезпек і проб. Але це не значить, що наше становище безнадійне. Ми можемо в певних моментах думати про зміну деяких методів боротьби чи її тактики, але ні в якому разі про зміну нашої основної мети. Бо з деякої речі, які ніколи не передаються, ніколи не перестають бути зобов'язуючими для нації. Це в першу чергу — незмінність наших прямих до свободи і незалежності, до визволення нашої Батьківщини.

Рідношкільний з'їзд українських педагогів та опікунів шкіл українознавства

Дати 5 і 6 грудня 1964 року записувалися незатертими буквами в історії українського шкільництва на терені ЗДА. В тих днях відбувся великий Рідношкільний з'їзд українських педагогів в Школі де два повні дні провадилися наради в справі шкіл Українознавства, головно їх педагогічного та матеріального забезпечення. Подія ця тим значиміша, що поруч наради педагогів відбувалися одночасно наради Централі Опікунів — себто громадських представників — опікунів Українознавчих Шкіл. Отже в гільч учительство, яке безпосередньо так чи інакше зв'язане зі школою і зацікавлене нею особисто, але й громадський чинник, себто приватні люди, які розуміють вагу і роль рідного шкільництва у вихованні та навчанні нашої молоді.

З'їзд цей був дуже численний. Були там делегати з Філадельфії, Нью-Йорку, Рочестера, Клівленда, Дітроїту, Пітсбурга, Колумбусу, а навіть з Канади, яку особисто репрезентував голова тамошнього „Учительського Об'єднання“, проф. І. Козловський. Під оглядом технічним з'їзд був дуже добре і справно організований. Поділяла про це шкільська учительська громада з її активною головою паненою Назаренюк у провіді; також голова Централі Опікунів з оцією у Дітроїті інж. В. Березовський виявив багато власної ініціативи для організації з'їзду, а прийнявши головну Шкільську Раду УККА д-ра Е. Жарського, як почесного передсідника, в дуже великій мірі спричинився до діловитості конференції.

Конференції і наради відбувалися частинно спільно, а частинно паралельно, окремо по педагогічній лінії, де обговорювалися чисто шкільні, тобто виховно-навчальні справи, а окремо по громадській, де Комітет Опікунів розглядав свої проблеми. На окрему увагу заслуговує те, що ініціатори з'їзду поділяли про ширшу зустріч з місцевим громадянством, яке дало наявний доказ своєї зацікавленості справами рідного шкільництва і численню явилось на з'їзд в означений годині. Дуже відраділи явищем: треба уважати те, що громадянство не тільки прислухувалося до інформацій, але брало живу участь в дискусії. Цей живий контакт з громадянством мав вплив на успіх з'їзду.

В суботу по полудні між 3 та 10 год. вечором був час призначений на доповіді, реферати, дискусії і зустріч з громадським. Окремих доповідей чи рефератів прослухано разом п'ять, не враховуючи довшої промови д-ра Жарського і пані Назаренюк, голови Учительської Громади, яка була господарем з'їзду. Доповідали: проф. Роман Заводович „Занепад української мови на еміграції“, проф. Стояцький „Завдання Шкіль Українознавства“, проф. Тучацький „Дім і Школа“, проф. І. Кучер про вислід анкет, проведеної СФУЖО на терені Дітроїту між учнями паровозної і українознавчої школи, та ред. Мельник з Колумбусу „Про рідне шкільництво на еміграції“.

Після доповідей відбулася жива й цікава дискусія, в якій її гості брали участь. Розмови протягнулися поза 10 год. веч. та закінчилися спільною вечерою, під час якої в промові підкреслювалося заслуги учительства, його посвяти, та жертвенний труд для навчання і виховання молоді. В неділю ранком вже від 10 год. 9 продовжувалося наради. Схвалено одностайно 13 резолюцій, в яких стверджувалося везаєдні положення більшості наших шкіл, байдужість деякої кількості батьків у відношенні до рідної школи, а з окрема до національного виховання своїх власних дітей, апелюється до ширших код громадянства в справі співпраці зі школою.

Централа Опікунів старалася про охоплення всіх українських дітей українськими школами та закликає громадянство підтримати Школи Українознавства. Одною із резолюцій був заклик до всього українського учительства організуватися в Учительській Громаді, та прямивати до організування Централі як своєї надбудови, яка охопила б усе учительство, та нормалізувала б усі його професійні проблеми.

Після прийняття резолюцій і заключного слова д-ра Е. Жарського, як почесного передсідника з'їзду, та інж. Березовського як длогого передсідника неділюї конференції, відповідало „Ще не вмерла...“ чим закрито цей напружений діловий з'їзд, що напевно залишить слід в історії Українського Шкільництва.

П. Гайда

Підтримуймо Школу Українознавства

Живемо в такому часі, коли більшість людей уважає матеріальні здобутки метою свого життя, забуваючи про духовні цінності, для яких варто жити та працювати. Народившись в Україні, як вигнанці поселившись тут в Америці, ми не перестали бути українцями, ми продовжуємо вважати себе людьми української духовності й культури.

Бо нація, як фундаментальна нація, не перестала бути українцями, ми продовжуємо вважати себе людьми української духовності й культури. Бо нація, як фундаментальна нація, не перестала бути українцями, ми продовжуємо вважати себе людьми української духовності й культури.

Вони виховують дітей в любові до України і в пошані до нової батьківщини. Вони не лише вчать про Україну, про її традиції, про її культуру та духовні надбання, але борються з асиміляційним процесом оточення та байдужістю деяких батьків.

Виховання молоді вимагає подвійного зусиль, праці та посвяти дорогого тут всім часи. Ті, що працюють над збереженням нашої молоді, свідомі вжити на себе завдань починаючи з доми і продовжуючи в школах та молодіжних організаціях, повинні знайти підтримку та зрозуміння серед широкого кола батьків.

Тож підтримуймо школи українознавства, та ставимо в ряди тих, яким добро нашої молоді лежить на душі.

Ярослав Дужий

Вечір фольклору і розваги

43 Відділ Союзу Українок Америки обрав собі почесне завдання покласти наші традиції, нашу устуну словесності. І так кілька літ тому виправдовано на сцену гуцульських музик і показав нощі, потім зладив „Обжинки“ у виконанні цілого гурта молодих дівчат і молодців, а тепер задумав показати „Досвітні“, оте стародавнє зібрання сільського життя, що співами й жартами скорочує при праці час.

5-го грудня відбувся цей вечір у Філадельфії. Відкриваючи його, голова Відділу п-ні Осипа Грабовенська, пояснила традицію досвітків, що існували „по наших селах“. Драм. Гурток, що існує при Відділі, спробував відтворити їх у цій сцені. І уложив і вирежисював артист Богдан Падзій, якому належало щира подяка за це діло.

Сцена представляла сільську хату. При печі порастав господар (М. Свєтська), а на лаві й сільських позасідальців (І. Осіда, М. Капій, А. Юшин, С. Бернадін, А. Сагата, С. Оранська). Одні прядуть, другі дурять пір'я, треті вишивають. Поміж весело гуторку злізас пісня або якась сільська історія. Але всі чекали Мусію, старшого парубка, що вмів чудово розказувати. І вже коли він з'являється, (Б. Падзій) то оповіданням немачі кінця. А поміж те пісні, одна краща за другу. Та врешті господарина пригладує себе вечерою. Нею завершуються досвіткі, оця присмакується розмова.

Сценка передас влучно гумору нашого села, оті щирі, незлобні жарти, веселі придишки, майстерно розказувані пригоди. При тому вміло застосовані церемонії вітання чи прощання, припрошування при столі чи випивці. Це все оживлене чи злагіднене пісню, що раз-у-раз перебиває розмови й жарти. Акція йде жваво, а вміла режисера заперта майже зовсім різницю між професійною грою і виступом початкових сил.

„Досвітні“ зайняли першу частину вечора, хоч повинні були бути вміщені на кінці його.

Другу частину вечора заповнила естрадна програма, в якій Відділ теж уже мав свою традицію. І справді — музично-вокальні точки на переміну з гутірками й декламаціями дали присмукну й культурну розвагу.

Квартет молодих дівчат „Нас чотири“ (Люба Капій, Галия Сагата, Стефа Мицик і Ніля Чума) — був милою несподіванкою для місцевої публіки. Їх пісні („Чорні брови“, „Іванку“, „У цей темний вечір“) свідчили про музикальність, а гарно стилізований народний стрій, про їх добрий смак.

Подружжя Ярослава й Оксани Рудаківич приймало присутніх своїми власними творами — пан Ярослав популярно гуторкує, а пані Оксана веселими віршами. Темою гуторки були чим разом „академії“, що їх українська публіка вміло „уникає“. На юнечку подружжя відповідало попури з актуальних пісень, вміло пародизувало.

Програму закінчив відомий октет 43 Відділу СУА. Наших вісім співачок під орудою проф. Ірини Чумової дали ще раз пробу свого вміння, відспівали дві стрільські пісні („Пісні друзі“, „Як стрільці йшли з України“), та „Пісню про Львів“ Козака. Їх безодняний спів та елегантний стрій ще раз переконав публіку, яку цінує мистецтво одніцею масою в тих нестемних в панях (пп. Бернадін, Осіда, Капій, Скам'я, Сагата, Гаврилів, Райнер, Грабовенська) і їх диригентці. Л. Б.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СОЮЗОВЦІ! Ваш Відділ Українського Народного Союзу де Вама родина, Вама унуча громада, Вама установа! Місячні чи річні, які і кожні інші збори Вашого Відділу випрошують важливі справи, що відносяться до Вас особисто, до Вашої родини і Вашої спільноти. Тому, Вама участь у цих зборах мусить бути обов'язковою, бо вона є у Вашому найкращому інтересі! То ж приходьте усі на збори свого Відділу та спільно, всією громадою, подбайте про спільну кращу долю. На місячні збори обов'язково знісайте свої вкладки і вкладуйте книжечку, варіюйте всі свої організаторські зобов'язання та вимагайте цього від інших. На річних зборах подбайте, щоб Ваш Відділ мав найкращу Управу і самі не відмовлялися від обов'язків урядовця, якщо Вам так обожли повірити членам. На збори приходьте точно! В Українському Народному Союзі наша будучність!

У найближчому часі відбудуться збори:

П'ЯТНИЦЯ, 19-го ЛЮТОГО 1965 р.

АСТОРІЯ, Л. А. Я., Н. П. Місячні збори В-ва св. о. Миколая — 5-й Відд. в год. 7-й веч. в церковній залі. Зитування Контр. Комісія та з інш. справи до погодження. На зборах збиратиметься членський вкладки. Проситися прийти. — Управа.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Січ — 170 Відд. в год. 6-й веч. в домі УНДО при 90-96 Філт вул. Проситися членів прийти на збори і вирішити свої вкладки. — Д. Дидик, секр.

СУБОТА, 20-го ЛЮТОГО 1965 р.

ФІЛАДЕЛФІЯ, Па. Звичайні місячні збори В-ва св. Юрія — 239 Відд. в год. 3-4 по пол. в Укр. Амер. Горожан, при 847 N. Franklin. — Д-р В. Галан, предс., М. Ковальчук, секр.

НЬО ЙОРК, Н. П. Місячні збори Т-ва Запорізька Січ — 117 Відд. в год. 6-й веч. в домі УНДО. Ветерани при 33 E. 7th Street. — Управа.

НЕДІЛЯ, 21-го ЛЮТОГО 1965 р.

ФІЛАДЕЛФІЯ, Па. Річні загальні збори В-ва св. Володимир — 105 Відд. в год. 2-30 по пол. в залі УНДО при вул. Clarissa & Roven з приписаним в статисти порядку нарад. — Управа.

ГЕММОНД, Інд. Річні загальні збори В-ва св. Ів. Хрестителі — 107 Відд. в год. 5:30 по пол. в залі церкви св. Миколая при Колумбівське вулиці під ч. 7035. На порядку зборів: звіт Управи на 1965 р. Контр. Комісія. Проситися виплачувати членські вкладки на час. — А. Сорока, предс., О. Мамрич, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. П. Місячні збори В-ва св. Іосафата — 217 Відд. в 2-й год. по пол. в Укр. Амер. Клубі, 292 Hudson Ave. Проситися членів прийти на час і вирішити свої залогові. — В. Колдаский, секр.

ПАСАДЕН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка — 97-й Відд. в 2-й год. по пол. в церковній залі під ч. 47 Говт аве. Проситися членів прийти на збори. — Управа.

Шукаю • HELP WANTED MALE •

YOUNG MAN FOR COPPER SHOP SOFT AND SILVER SOLDERING Permanent position in small production shop. Newark Iron Found Section — Tel. — from 9 AM till 4 PM — (201) MA 3-5715

TOOL MAKERS (2) Мусить мати 8 р. досвід. Праця при progressive and compound Dies. 55 год. тижнево, всі бенефіти. Постійна праця, присміли умовини праці. STEWART STAMPING Corp. 630 Central Park Ave. Yonkers, N.Y. 914 YO 5-0816

Шукаю • HELP WANTED FEMALE •

(20) ОПЕРАТОРКИ з досвідом при шитті жіночих спідничок і жакетів (спортивний одяг). Секційна праця. Добра платія. Постійна праця. Юнійна фабрика. Голоситися цілий тиждень. YORRO SPORTSWEAR 40-42 W. 17th St. N. Y. C. 4th Floor CH 3-2468

ОПЕРАТОРКИ з досвідом при Single Needle Machine, добра платія, постійна праця. Голоситися цілий тиждень. WHITE SWAN UNIFORMS 21 St. Casimir Avenue Yonkers, N.Y. 914 YO 5-3190

Garza Company
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-5550, New York City
Масте проблеми? Не масте з чим іти на ім'янина, Уродини, на Святя, на Ювілей? Просимо посприяти до „АРКІ“, і всі клопоти будуть розв'язані. Ви будете задоволені, Ваші Знайомі будуть задоволені, — і ми також.

Piano

Українське Василькове Бюро

Roman Parcel Service

141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430
НАДАЄ ПАКЕТИ З ОДЯГОМ І ХАРЧЕВІ. Рівном асортиментом, те-дешнорі, машини до прання і пилоти і т. д. Урядові годівні: від 8:30-7 веч. Субота до 6-го веч., в неділю від 10-3 по пол.

Real Estate

Elmont — 10 KIMHAT CAPE COD RANCH

Викінч. піддашки і підвал з кухнею, гараж на 2 авт. багато особливостей, док. стан, близ комунікації, склепін, шкід, і домія прай, також Ст. Vincents. Досконала ціна на скорий продаж. \$29,900. Треба оглянутися, щоб оцінити. (516) FKImrose 5-4030

70 акрів землі, граничить зі Стейтвон Парком. По середині річка. Ціна — \$7,000.00. Фарма, 70 акрів землі, 15 км. від міста, 500 стін фронту. Ціна — \$18,000.00. Stephen OLEKSIW P. O. Box 348 Kerkhous, N.Y. Tel.: 7692

For Sale

FOR SALE VICINITY HUNTER, N.Y.

QUEEN'S COURT MOTEL — RESTAURANT & BAR New Modern Motel — Restaurant and Bar — Four Beautiful Units with w/c Carpeting — Wood Panel Wall — Hot Water Heating — Acoustical Ceilings — Modern Bathrooms — Restaurant with Modern Decor. Approximately 2 1/2 acres with 350' frontage — 1/4 acre pond stocked with bass. Beautiful scenic location along State Highway — Route 23 A. — For further information — call or write to Mr. CHARLES CITELLI Queen's Court Motel — Restaurant & Bar Route 23-A Lexington, N.Y. Phone LE 4491

Вступайте в члени УН Союзу!

FUNERAL DIRECTORS

Theodore WOLININ, Inc. Директор Похоронного Заведення 123 East 7th Street NEW YORK, N. Y. (9) Tel.: GR 5-1437 СОЛІДНА ОБСЛУГА.

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS AIR CONDITIONED

Обслуга ЦИПРА І ЧЕСНА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. 801 Springfield Avenue NEWARK, N. J. IRVINGTON, N. J. ESsex 5-5555

Петро ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронами в БРОКН, БРОКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.

Контрольована температура. Модерна каліція до устатку ДАРОМ.

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

НА КОНЦЕРТАХ
у 50-ліття УСС-ів співаймо „СТРІЛЕЦЬКІ ПІСНІ“
а на святі „Крут“ ПІСНЮ ПРО КРУТИ
видані —
Українським Музичним Видавництвом в Вофало.
Замовляти у книгарні „Свобода“:
"СВОБОДА", 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

ВАШІ ДІТИНІ, ВАШОМУ ПРИЯТЕЛІВІ І ВАМ САМИМ

найцінніший подарунок

UKRAINE: A Concise Encyclopaedia

Англomовна Енциклопедія

Українознавства

під головною редакцією

проф. д-ра Вол. КУБІЙОВИЧА

ЯКА ТІЛЬКИЩО ПОЯВИЛАСЯ В ЛЮКСУСОВОМУ

ВИДАННІ УНІВЕРСИТЕТУ В ТОРОНТІ

КНИГА МАЄ 1,215 СТОРІНОК ДРУКУ ТА ПОНАД 600 ІЛЮСТРАЦІЙ, В ЦЬОМУ І КОЛЬОРОВІ ТАБЛИЦІ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА.

У цій книзі надруковані наукові, джерельні матеріали в головних розділах:

• ЗАГАЛЬНІ ІНФОРМАЦІЇ • ЕТНОГРАФІЯ •

• ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ • МОВА •

• ПРИРОДА УКРАЇНИ • ІСТОРІЯ •

• ЛЮДИНСТІ УКРАЇНИ • КУЛЬТУРА •

• ЛІТЕРАТУРА •

Ціна цієї великої книги буття

Українського Народу тільки \$37.50

З УВАГОю НА ОБМЕЖЕНИЙ ТИРАЖ КНИЖКИ, ТІЛЬКИ НЕГАННЕ ЗАМОВЛЕННЯ МОЖЕ ЗАПЕВНИТИ ПІ ДОСТАВКУ.

Замовлення, разом з належністю, праймає Головна Канцелярія УНСоюзу.

To: UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc. 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303, U.S.A.

I hereby order the first volume of Ukraine: A Concise Encyclopaedia published by the University of Toronto Press.

Enclosed is (a check, money order) for \$

Please send the copy to the following address:

Name _____

No. _____ Street _____

City _____ State _____

В НАШІЙ КНИГАРНІ МОЖНА НАБУТИ:

Д-р Тимотей Мадьян: 3-НАД ДІНСТРА НА КАНАДСЬКІ ПЕРЕРІ стор. 208 \$3.00

Ярослава Острук: РОДИНА ГОЛЬДІВ. Повість \$2.50

ОЛЯ — Повість \$2.50

ПРОВАЛІЯ — Повість \$2.50

Антін Чернецький: СПОМИНИ З МОГО ЖИТТЯ \$2.50

Замовлення слати:

"Svoboda" Bookstore

P. O. Box 346 Jersey City, N. J. 07303

— Ця каменюка мусить важити понад 200 фунтів, — крикнув Тарзан. — Як міг її піднести цей малий чоловік?

— Можливо, що більше пастя матиме в другому змагу. — глузував Моргутній.

— Змагання в дужанні!

І, звертаючися до помічника, — поважно сказав. —

Привітайте мавпу!